

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Domitii Plati Societatis Iesv Theologi, De Domini
Nostri Iesv Christi Passione**

Piatti, Domizio

Coloniae Agrippinae, 1610

De quarta causa finali, quæ fuit, vt sanctam Ecclesiam suam ædificaret &
exornaret. Cap.5.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49474](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49474)

qui manus Domini, pedesque transfoderunt,
perpetuis diabolum fixere vulneribus: & san-
ctorum pœna membrorum, inimicarum suarum
terfectio potestatum.

Reliquum est Christiane lector, ut
cum ipse diligenter perpendas, infinitam
obligationem, qua Domino & Redem-
ptori tuo deuinctus es, qui non modo
peccata omnia tibi condonare, & pro-
lis abundanter satisfacere dignatus est,
verumetiam ut Apostolus ait, à crudeli Sa-
tanæ tyrannide, cui miserè subiectus eras,
liberare voluit: *Qui eripuit nos de potestate
tenebrarum:* idque ut ab hoc iugo liber, ad
DEI gratiam & felicem illius seruitutem
amplectendam, expeditior esses.

coloss. 1.

DE QUARTA CAUSA Fi-
nali propter quam Christus passus est,
qua fuit ut S. Ecclesiam suam
adificaret & exor-
naret.

CAPUT V.

QUAMquam æternus & immortalis
DEVS, in seipso adeo perfectus &
beatus esset, ut extra se nulla re ad comple-
mentum indigeret, erat nihilominus val-
de conueniens, ut homines ab illo condi-
ti, atque in hoc mundo collocati, car-
que

quadam & benè ordinata methodo concurrerent atque conuenirent ad cultum & honorem, quem à creaturis ratione præditis, optimo iure potest exigere, illi deferendum; hic autem cultus sub nomine Ecclesiæ, quæ nihil aliud est, quam Congregatio fidelium comprehenditur. Porrò in hunc finem Christus pati, & proprio sanguine suo fundare & fabricare Ecclesiam voluit, vt ab electis suis ardentius amaretur, & coleretur: ipsi quoque in ea tanquam in benè prouisa & gubernata domo habitantes, maioribus meritorum & gratiæ opibus ditati ad securum æternæ salutis portum appellere valerent.

Quid sit Ecclesia.

CONSIDERA igitur primo, si sapientissimus Salomon, posteaquam omnipotenti DEO templum Hierosolymis extruxisset ac dedicasset, in hæc verba prorupit: *Ergo ne putandum est, quòd DEVS verè 3. Reg. 8. habitet super terram? Si calum et cali calorum te capere non possunt, quanto magis domus hac quam adificauit? Multo maiori cum stupore & admiratione, animam piam contemplari debere, quòd idem DEVS non modò seruitium ab hominibus in terra acceptare & gratum habere dignetur; licet in se felicissimus & nullius rei indigens sit: verum etiam pro delitijs reputet habitare & conuersari cum illis; Delitia mea esse cum filijs Prou. 8.*

Ff 3 homi-

hominum. imo velit, vt hunc in hunc con-
gregentur & conueniant in vnum corpus
quod est Ecclesia. Vnde iuxta sancti Au-
gustini lectionem, S. Petrus ait: *Et vos
quam lapides viui coedificamini domum spiri-
tualem, id est templum DEI sanctum.*

In Psal. 121.
1. Pet. 2.

II.

Christus vt
nouam Ec-
clesiam edi-
ficaret pas-
sus fuit.

SECUNDO considera Dominum
Iesum in populo Hebræorum, Synagoga
elegisse, ei que ceremonias & ritus con-
tulisse, vt homo debitum sibi cultum atque
seruitium reddere posset: at cum cerneret
illam defecturam esse, non dubitauit in-
nitos dolores & cruciatus perpeti, vt pul-
cherrimum nouæ Ecclesiæ nostræ ædifi-
cium non materiale, sed spirituale, extrue-
ret; quæ per vniuersum terrarum orbem
diffundenda, & ex qua vberes fructus col-
ligendi erant, innumerorum martyrum,
virginum, confessorum, doctorum, allo-
rumque sanctorum, qui ex Synagoga col-
lecti non fuerant. Et propterea placuit
aliquo modo, quod Apostoli cogerentur
de loco in locum fugere, vt hac ratione
Synagoga separati, nomen suum in om-
nes mundi partes deferrent, & Euange-
lium cunctis gentibus annunciarent, vt
quisquis fidem Christi suscepisset, & lu-
lari aqua lustratus fuisset, saluus fieret:
*Euntes in mundum vniuersum predi-
cate Euangelium omni Creatura, qui crediderit*

Marc. 16.

rit & baptizatus fuerit, saluus erit. Qua in re verificatum est quod olim per Isaiam Prophetam DEVS prædixerat: *Mittam ex his, qui saluati fuerint ad gentes in mare, in Africam & Lydiam: tendentes sagittam: in Italiam & Graciam, ad Insulas longè, & annuntiabunt gloriam meam gentibus.*

TERTIO expende tecum, quàm caram habuerit Christus Ecclesiam, qui pro illa fundanda & exedificanda acerbissimos dolores & tormenta, copiosâ cum sanguinis effusione perpeti, nec aliud eam initium & originem quam ex proprio latere suo habere voluit: nam ex illo, quâdo post mortem lancea transfixum fuit, Sacramenta, ex quibus formata fuit Ecclesia, profluxerunt. Testatur id S. Augustin. dicens: *Mortuo Christo lancea perforatur latus, ut supereffluent Sacramenta quibus formaretur Ecclesia.* Et multò expressius sanctus Cirillus, cum ait: *Vnus militum lancea latus eius compungit, qui illicò sanguinem simul, & aquam emisit, benedictionis mystica ac sancti baptismatis originem.*

Vbi considera Christum idcirco pretiosum sanguinem suum aqua remixtum nobis donare voluisse, ut significaret, morte sua multos in aquis baptismi saluandos: multos etiam fuso sanguine per hoc balneum salutem consecuturos esse. Vnde

Ff 4 S. He-

III.

Quantoperè Christus dilexerit Ecclesiam.

Lib. sent. 228.

In Ioan. cap. 39.

De mysterijs apertis lateris Christi in Cruce.

In Epist. 83. ad Ocean.

S. Hieronymus ait: *Latus Christi percussus lancea, & baptismi atque martyrii pariter fructuantur sacramenta.* Et alio in loco: *Latus lancea vulneratum aquis fluxit & sanguinem baptismum nobis & martyrium dedicans.*

Lib. 13. com. cap. 48. Isai.

Confidera præterea vulnus hoc lateris propter effectum quem in S. Ecclesia producturum erat, diuinitus prædictum habet se ab Ezechiele dicente: *Aqua descendens in latus templi dexterum.* Et paulò posterius: *Et fuerunt pisces multi satis, postquam venerint ad aquam istam & sanabuntur, & uiuent omnia ad qua uenerit torrens, & stabunt super illas pisces.* Namq; prophetia hæc à SS. Patribus de aqua Baptismi intelligitur, in illis enim peccata dimittuntur, & gratia salutiferæ ad recipiendam vitam & sanitatem nobis confertur.

Ezech. 47.

S. Hier. & Dion. Carthus.

IV. Figura Ecclesiæ.

QUARTO reuolue tecum, hanc adeo notabilem S. Ecclesiæ fabricam, quam Christus pretioso sanguine suo fundaturus erat, figuratâ & adumbratâ fuisse iam inde à mundi exordio in formatiõe Euæ ex Adami dormientis latere plasmata: quia sicut Somnus Adami figura fuit mortis Christi, sic Eua ex latere ipsius formata, figura fuit Ecclesiæ, quæ ex sacrosancto Christi in Cruce mortui latere, formanda erat. Vnde Tertullianus ait: *Si Adam Christum figurabat, somnus Adæ mors erat Christi dormituri in m...*

Lib de An. cap. 43. de somno.

tē, vt de iniuria perinde lateris eius, vera mater
 viuentium formaretur Ecclesia. Idem alij SS.
 Patres affirmant. Sed multò clarius my-
 sterium hoc S. Paulus Apostolus his ver-
 bis patefecit: *Sacramentum hoc magnum est,*
ego autem dico in Christo & in Ecclesia: quia
 mysterium hoc, Eux de latere dormientis
 Adami formata, fuit magnum Sacramen-
 tum, & figura Christi in Cruce dormien-
 tis, quòd nimirum ex latere ipsius formā-
 da esset Ecclesia. Ea nihilominus inter fi-
 guram & figuratum fuit differentia, quòd
 ex Adamo, formata fuerit Eua sine vllò i-
 plius dolore ac molestia: verum ad for-
 mandam ex Christo Ecclesiam, necesse
 fuerit eum tot dolores & tormenta perpe-
 ti, vt vitam deserere debuerit.

Ruff. in ex-
 posit. Symb.
 apud Cypria.
 S. August.
 in Ioan.
 tract. 9.
 Rup. Abb.
 in Genes. lib.
 2. c. 37.
 Ephes. 5.

QVINTO considera S. Ecclesiæ pretio-
 so Christi sanguine fabricatæ, perpetuita-
 tem: quia vsque ad finem mundi perdura-
 tura est, nec vnquam deficiet, Christum v-
 nicum defensorem & propagatorem suum
 omni tempore secum habens, ipse enim
 dixit: *Ecce ego vobiscum sum, vsq; ad consum-*
mationem seculi.

V.
 Ecclesiæ
 perpetuitas.
 Matth. 28.

Similiter expēde stabilitatem & firmi-
 tatem illius: quia Christus eā virtute pre-
 tiosissimi sanguinis sui, supra solidissimū
 fundamentum, videlicet supra viuum la-
 pidem Petrum fundauit: *Tu es Petrus, & su-*

Eiusdem
 stabilitas.
 Idem 16.

Ff 5 per

per hanc petram fundabo Ecclesiam meam. mo fundavit eam supra duodecim solidissimos lapides, id est, duodecim Apostolos mysticè figuratos, in duodecim lapidibus, ex quibus altare Dei constructum fuit. Est autem adeo forte, stabile, & permanens hoc ædificium, ut nulla potentia humana vel infernalis illud evertere destruire possit, quemadmodum Christus affirmavit, dicens: *Et porta inferi non prevalerunt adversus eam.*

Deuter. 27.

Matth. 16.

Apostoli
sunt columnæ
Ecclesiæ.

Porro nova hæc Ecclesia fortissimè & nobilissimè fundata fuit: quia fundamenta eius, id est, Apostoli, non tantum in litteris, lapidibus solidissimis comparantur: verumetiam columnis marmoreis candidissimis ac robustissimis fundatis supra bases aureas, sicuti ait Sponsa in Canticis Sponsi sui pulchritudinem describens: *Crura eius columna marmorea super bases aureas.* Quid enim aliud sunt crura Sponsi, quam Apostoli Ecclesiæ columnæ, fundatæ supra bases aureas, per quas charitas designatur in qua Christus sanguine ac meritis passionis suæ, ita illos solidaverat, ut instar fortissimarum columnarum robore suo Ecclesiam sustentare possent: sicuti per prophetam ait: *Ego confirmavi columnas eius.*

Cant. 5.

Psal. 74.

SEXTO expende tecum, nobilitatem & dignitatē huius Ecclesiæ. Hæc enim est noua illa Hierusalem, quam S. Euangelista Ioannes in Apocalypsi de cælo descendētem vidit: *Vidi ciuitatem sanctam Hierusalem nouam, descendentem de cælo, à DEO paratam, sicut sponsam ornatam viro suo.*

Contemplare præterea, quàm ingens sit dignitas & nobilitas eius: quandoquidē animæ fidelium in illa congregatæ, omnes sunt ciues, omnes sanctæ, omnes domesticæ DEI, nulla extranea. Vnde Apost. Paulus de illis ait: *Iam non estis hospites & aduena, sed estis ciues Sanctorum, & domestici DEI superadificati supra fundamentū Apostolorum & Prophetarum ipso summo angulari lapide Christo Iesu.*

SEPTIMO reuolue tecum, nouam hanc ciuitatem Ecclesiæ, vt S. Euangelista Ioannes testatur ornatam ac præparatam fuisse manibus DEI, ad differentiam Synagogæ: quamuis enim in Synagoga plurima legis Mosaicæ sacrificia, & nō pauci ritus essent: non tamen iustificabant, sed tantummodo figurabant, & demonstrabant nouam legem hanc spiritualem, perfectam, amoris & gratiæ, quæ sola iustos & sanctos nos efficit. Illa fuit lex timoris, iræ, seruorum, hæc autem filiorum & amicorum: *Non dicam vos seruos, Ioan. 15. sed*

VI.

Nobilitas & dignitas Ecclesiæ.

Apoc. 21.

Ephes. 2.

VII.

Quo modo differat noua Ecclesia à synagoga.

sed amicos: Illa appellabatur lex peccati & mortis, nec semper duratura erat: at hæc spiritus & vitæ, quam nulla alia secutum est, nisi cœlestis Paradisi fœlicitas: In illa antiqui Patres mâna, quod de cœlo pluit manducauerunt, & omnes mortui sunt: in hac quisquis verum & cœleste manna, id est, carnem Christi manducat, viuet in æternum: in illa denique populus Israeliticus per mare rubrum siccis pedibus transiit, sed pauci eorum ad terram promissionis pertigerunt: in hac omnes qui sanguinis Christi, sanctorum Ecclesiæ Sacramentorum beneficio pertransierint, securi ad terram promissionis perueniunt, id est, ad cœlestem Hierosolymam quam DEVS ipse cum sanctis suis inhabitat, & quam iusti quoque cum ipso in omni æternitatem inhabitabunt: hæc est enim vera illa arca Noe, quam qui incolunt, sibi salutem consequentur: At extra illam, ab aquis diluuij, quas ira DEI in peccatores effundet, nemo saluus esse valebit.

VIII.

Ecclesia quæ
sit pulchra
& ornata.

1. Cor. 12.

OCTAVO considera ornamenta inestimabilia, & ineffabilem S. Ecclesiæ, meritis Passionis Christi fundatæ pulchritudinem, neque enim alia sunt illius ornamenta, nisi illa, de quibus S. Paulus Apostolus loquebatur, cum ait: *Quosdam quibus posuit DEVS in Ecclesia, primum Apostolos, se-*

Secundo Prophetas, tertio Doctores, deinde virtutes, exinde gratias curationum, opitulationes, gubernationes, genera linguarum. Sunt igitur Prælati, Doctores, Prædicatores, & Pastores populi fidelis ornamenta S. Ecclesiæ, quia per illos veluti per causas secundas, DEVS electos suos gubernat & dirigit, vt fructus vitæ referre, & sempiternam salutem consequi valeant.

Porrò qualia fuerint ornamenta, quantumque nobilitas S. Ecclesiæ ostenditur in Regina illa de qua Regius Propheta loquens ait: *Astitit Regina à dextris tuis, in vestitu deaurato, circumdata varietate.* Nihil enim aliud significat nobilissima hæc Regina, nisi S. Ecclesiam, dilectam Christi sponsam, quæ ad dexteram illius assistere dicitur, quoniam ab illo, singulariter amata, atque à potenti dextera ipsius incessanter protecta fuit. Dicitur etiam auro esse vestita & varietate circumdata, propter varias gratias & præclaras virtutes fidei, spei, iustitiæ, humilitatis, patientiæ, castitatis, atque alias dotès & excellentias filiorum ipsius, quæ velut totidem monilia prætiosa, vestem huius Reginæ Christi sponsæ adornant. Est autem vestis hæc aurea, vt significetur charitatis perfectio, sine qua nullum ornamentum est speciosum, & nulla virtus alicuius pretij.

Quæ sint ornamenta Ecclesiæ.
Psal. 44.

NONO

IX.

Ephes. 2.

Christus
pretioso sā-
guine suo
mundavit
Ecclesiam.

*Ibid.**Cant. 4.**Cant. 5. 6.*

Christus vt
Ecclesiam
decoraret,
omnem a-

NONO expende tecum, Christum pre-
voluisse, vt, quemadmodum S. Paulus A-
postolus ait, *exhiberet sibi gloriosam Ecclesiam,*
non habentem maculam, neque rugam: nequa
fieri poterat, vt non esset talis S. Ecclesia
cum Christus illam tantoperè dilexerit
vt pro abluenda, sanctificanda, & man-
danda illa, balneum pretiosissimi sangui-
nis sui præparauerit, quod ab eodem Apo-
stolo balneum vitæ appellatur: *Viriligite vxores vestras, sicut Christus dilexit Ecclesiam, & semetipsum tradidit pro ea, vt eam sanctificaret, mundans lauacro aquæ in verbo vni-*

Vnde rectè in Canticis à Sponso tota
pulchra appellatur, *Tota, inquit, pulchra es amica mea, & macula non est in te.* Ibidem
quoque à Sponso de illa dicitur: *Vna columba mea, amica mea, perfecta mea, immaculata mea.* Hæc enim illa est, quam pretiosis monilibus meritorum & sanguinis sui adoptauit, exornauit, decorauit. Vnde illa idem de se dicere potest, quod Beata Agnes, de sponso suo dixit: *Sanguis eius ornauit genas meas: dexteram meam & colum meum cinxit lapidibus pretiosis, tradidit auribus meis inestimabiles margaritas, & circumdedit me vernantibus, atque coruscantibus gemis.*

Vbi considera, vt Christus Ecclesiam adeo speciosam, pulchram & gloriosam faceret, necessariū fuisse, vt ipse pro amore illius,

illius, totius pulchritudinis suæ in Passione & morte iacturam pateretur: vnde de illo S. Bernardus ait: *Ex toto non est ei species, neque decor, ut sibi speciosam acquirat Ecclesiam.*

misit pulchritudinē. Sermon. 28. in Cant.

ULTIMO reuolue tecum S. Ecclesiam esse lapidem illum qui de monte abscissus, factus est mons magnus, & impleuit vniuersam terram, quia dominium suum in vniuersas mundi partes extendit, iuxta illud Psalmistæ: *Dominabitur à mari vsq; ad mare, & à flumine vsq; ad terminos orbis terrarum.*

X. Dan. 2. Psal. 71.

Eadem quoque est mulier illa, quam S. Ioannes vidit sole amictam, stellis coronatam, lunam sub pedibus habentem, atque ex consequenti vniuersum mundum, spōsi beneficio qui totum illi subiugauit, Psalmista dicente: *Coram illo procidēt Aethiopes, & inimici eius terram lingent. Et adorabunt eū omnes Reges terræ, omnes gentes seruient ei.*

Amplitudo Ecclesiæ. Ibid.

Hæc denique est tabernaculum, quod DEO placuit inhabitare: & ciuitas illa euāgelica, quæ cum in fastigio honorum & excellentiarum constituta sit, fieri non potest, ut ab omnibus, non videatur.

Possem hîc multos quoque alios fines, propter quos Christ⁹ mortē subire voluit adducere, nisi illos de quibus hætenus actū fuit, pio Lectori sufficere putarē: præsertim cum in sequentibus duabus considera-

derationibus, in quibus de Passionis Redemptoris nostri effectibus, deque fructibus ex eadem Passione colligendis tractatio instituenda erit, alij quoque elucidandi sint: quoniam ex effectu, intelligitur test, qualis fuerit intentio, & ex fructu qualis voluntas eius, qui beneficium instituit.

CONSIDERATIO

S E X T A.

DE EFFECTIBVS PASSIONIS AC MORTIS Christi.

*P*xpensis haecenus qualitatebus, circumstantijs, & causis dolorum atque imperiorum Dominica perpeffimus ac necis, restat nunc, ut de effectibus eadem Passionis differamus, & contemmur summum honorem, quem per illum Christus Servator noster sibi acquirit, & eximios triumphos quos retulit claram praeterea principalium attritorum suorum qua in ea demonstravit manifestationem. Quoniam enim ha-